

§63

Månadsrapport april 2023

23BUN85

2023-05-04

Månadsrapport april 2023

Piteå kommun

Utfall

	PERIODENS BUDGET Jan - april 23	PERIODENS UTFALL Jan - april 23	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE Jan - april 23	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE %	ÅRETS BUDGET Jan - Mån 13 23	HELÅRS PROGNOS 2023
POLITIK, FÖRV.LEDNING OCH STAB	117 918,8	119 390,0	-1 471,2	-1,25%	245 696,8	-5 000,0
ELEVHÄLSA	7 584,6	7 154,4	430,2	5,67%	22 571,0	-500,0
FÖRSKOLA	65 555,9	66 831,6	-1 275,7	-1,95%	192 707,0	-2 000,0
GRUNDSKOLA	124 488,2	125 253,0	-764,8	-0,61%	378 524,6	-4 000,0
STRÖMBACKASKOLAN	45 411,0	45 164,5	246,5	0,54%	135 730,0	0,0
BUN exkl Grans	360 958,5	363 793,5	-2 835,0	-0,79%	975 229,0	-11 500,0
GRANS NATURBRUKSGYMNASIET	0,0	865,5	-865,5	0,00%	0,0	800,0
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	360 958,5	364 659,0	-3 700,5	-0,79%	975 229,0	-10 700,0

Analys

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden redovisar per sista april ett utfall om -3,7 mkr vilket motsvarar en avvikelse om -0,79 procent mot periodens budget.

Jämfört med utfallet föregående månad innebär det här en försämring med ca -1,3 mkr. Detta beror på fortsatta ökade kostnader för barn och elever med behov av särskilt stöd inom grundskolan och förskolan samt placeringen av cirka femtio fler småbarn i förskolans verksamheter per mät datumet i april än prognosticerat inför VT -23. Rättningar av felbokade personalkostnader på förskolans externa projekt samt höga IT-kostnader på grund av implementeringen av MS365 säkerhetspaket påverkar också periodens utfall negativt.

Helårsprognosen för Barn- och utbildningsnämnden sätts till -10,7 mkr vilket motsvarar -1,09 procent av nämndens totala budget. Den negativa prognosen har ytterligare påverkats av Skolverkets beslut om att bevilja Piteå kommun en miljon kronor mindre än ansökta medel av statsbidraget för förstärkning av elevhälsan, detta på grund av för många inkomna ansökningar och begränsat anslag för ändamålet.

Avdelningarna

Övergripande nivå redovisar ett utfall för perioden om -1,5 mkr. Förändringen jämfört med föregående månad beror på felaktig utbetalning av bidrag till fristående förskolor som har rättas till för perioden och framåt. Helårsprognosen bedöms till -5 mkr.

Elevhälsan har för perioden ett överskott om +0,4 mkr. Det positiva utfallet har minskat något. Personalen som ska jobba inom resursskolan är anställd men börjar sin anställning tidigast under maj månad. Helårsprognosen sätts till -0,5 mkr. Skolverkets meddelade i slutet av april sitt beslut om att delvis bevilja ansökan om statsbidrag för förstärkning av elevhälsan. Piteå kommun beviljades medel för att bibehålla endast förstärkningen inom kategorien skolpsykolog. Motiveringen är att det totala sökta beloppet för övriga personalkategorier överstiger det belopp som finns att fördela. I urvalet har de huvudmän med störst behov av en förstärkt elevhälsa prioriterats, vilket Piteå kommun inte anses ha i förhållande till andra huvudmän. Detta innebär ett underskott jämfört med intäktsbudgeten om cirka en miljon kronor. Prognosen för helåret baseras på en del personalvakanser som kommer att tillsättas först till hösten samt att avdelningen inte förväntas bli återbetalningsskyldig i 2022 redovisning av ovan nämnt statsbidrag.

Förskolan redovisar per sista april ett utfall om -1,3 mkr. Den största anledningen till att avvikelsen har ökat markant mellan månaderna är hanteringen av externa projekt. Det vill säga, projekt som finansieras med externa medel. Dessa ska aldrig påverka periodens utfall eftersom det inte är kommunens pengar.

Personalkostnader har konterats felaktigt på några av dessa projekt, vilket har upptäckts och rättats till under april månad. Det finns också ca 50 fler placerade barn i förskolans verksamheter vid mätdatum än prognosticerat inför VT-23. De flesta av dessa är barn födda 2020–2022 vilket innebär att det är småbarn som kräver mycket resurser.

Helårsprognosen för avdelningen om -2 mkr kvarstår. Rektorerna ser över sin organisation inför HT-23 utifrån preliminärt placerade barn vilka i dagsläget verkar bli färre än prognosticerat. Beviljat statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder kommer att finansiera en del utökade personalkostnader.

Grundskolans utfall för perioden är ett underskott om -0,8 mkr vilket motsvarar -0,63 procent av avdelningens budget för perioden. Orsaken till underskottet är fortsatta kostnader för barn i behov av särskilt stöd. De tidigare ökade personalkostnaderna har stagnerat under april månad och en positiv trend för att minska underskottet har börjat visa sig. En utmaning är att fortsätta omhänderta omfördelningarna inför hösten för att få en budget i balans, vilket påverkas av delningstal, lokalernas beskaffenhet och elever som har extra behov av olika stödinsatser. Av den anledningen behåller grundskolan tidigare helårsprognos om -4 mkr.

Strömbackaskolan redovisar för perioden ett överskott om +0,2 mkr vilket avser ackumulerad budget för läromedel som inte har upparbetats. Avdelningen bedömer att vid årets slut ha en budget i balans.

Grans naturbruksgymnasiums utfall per april är -0,9 mkr. Precis som förra månaden så beror underskottet på ett lägre antal elever under läsåret 22/23 vilket innebär färre intäkter för verksamheten. Lantbruket har också högre kostnader under våren med inköp av utsäde, vilket inte köptes in under fjolåret då det fanns i lager sen 2021, samt större reparationer av traktorer och redskap inför växtodlingssäsongen. Dessa reparationskostnader har, exempelvis, ökat med 27 procent jämfört med samma period i fjol.

Helårsprognosen är fortfarande beräknad till ett överskott på +0,8 mkr då de preliminära elevsiffrorna till höstens antagning fortfarande ser väldigt bra ut. Det finns dock osäkerheter kring prognosen beroende på hur skärpningen av arbetstidsavtalet, som sker från och med första september, kommer att påverka skolans personalkostnader samt naturligtvis även osäkerheten kring priserna inom främst lantbruket.

Strategiska områden

Prioriterade mål

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2050 50 000 invånare

Skolinspektionens positiva betyg i senaste granskning av grundskolor i Piteå visar att undervisningen bedrivs med hög kvalitet och främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Samtidigt arbetar skolorna för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Grundskolans representanter har träffat Näringslivskontoret för att tillsammans planera möjligheten för grundskoleelever i åk 8 att besöka Markbyggdens vindkraftspark som en del av utbildningen när det gäller energi- och hållbarhetsperspektiv, kunskap och yrkesvägledning.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Projektet ”Nationella minoriteter i Piteås förskolor och skolor” pågår. Projektet ska säkerställa att det utarbetas en struktur för arbetet med att stärka de nationella minoriteternas rättigheter i alla skolformer. Under våren genomförs en nulägesanalys kring kunskapsnivå och arbetssätt genom en enkät för varje medarbetare i utbildningsförvaltningen att svara på.

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Projektet aktiva raster inom hälsofrämjande skola visar att fler elever än tidigare är med i olika aktiviteter vilket leder till färre konflikter och kränkningar. Elevers ansvar och inflytande ökar genom ”rastbodsverksamheten” med meningsfullt material, tydlighet, struktur och utlåningssystem. Skolpersonal ser också att pedagogiska raster påverkar arbetsron och klassklimatet. Fler elever inkluderas i ett socialt sammanhang vilket bidrar till att motverka utanförskap.

§64

**Riktlinje för forskning och
utveckling (FoU) vid
Utbildningsförvaltningen,
Piteå kommun**

23BUN84

Riktlinje för forskning och utveckling vid Utbildningsförvaltningen

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Beslutad	Beslutsinstans
Riktlinje för forskning och utbildning vid Utbildningsförvaltningen	Riktlinjer	2023-05-31 § 64	Barn- och utbildningsnämnden
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Niklas Risberg	1	23BUN84	2028-06-01
Dokumentinformation			
Dokumentet gäller för			

Barn-och utbildningsnämnden antog 2014 en strategi för forskning och utveckling: *Skolans utveckling, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet – Strategi för forskning och utveckling i Piteå kommuns skolor*. På förvaltningsnivå har det utifrån strategin utformats strukturer och inrättats olika funktioner samt genomförts aktiviteter för att främja forskning och utveckling (se bilaga 1). Denna riktlinje, som innehåller syfte, målområden och handlingsplaner för FoU-arbetet vid Utbildningsförvaltningen, ersätter den tidigare strategin från 2014. Riktlinjen gäller för hela Utbildningsförvaltningens verksamheter, det vill säga förskola, grundskola och gymnasieskola, inklusive elevhälsan. Verksamheterna kallas hädanefter för samlingsbegreppet förskola och skola och lärarna i de olika verksamheterna benämns med det gemensamma begreppet lärare.

Bakgrund till arbetet med FoU i förskola och skola

För att sätta in riktlinjen i en kontext ges först en bakgrund till FoU i förskola och skola på nationell nivå. På ett nationellt plan har FoU i förskola och skola fått en större betydelse under tioårsperioden sedan 2010 års skollag, som betonar att utbildningen i förskola och skola ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (SFS 2010:800, 5§). Parallellt med skollagens införande har också praktisknära forskning kommit att få större genomslagskraft hos skolhuvudmän och vid universitet bland annat genom en nationell försöksverksamhet *Utbildning Lärande Forskning (ULF)* som pågått mellan åren 2017–2021 och som nu avses att permanentas (Dir. 2017/U2015/03573/UH, U2017/01129/UH). Försöksverksamheten syftar till att främja samverkan mellan universitet och skolhuvudmän. Praktisknära forskning bygger på samverkan mellan forskare och yrkesverksamma samt att forskningen och utvecklingsarbetet utgår från de områden och frågor som professionella i förskola och skola identifierat som viktiga att arbeta med (Bergmark & Graeske, 2022; Carlgren, 2019).

I och med skrivningen i skollagen om att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet ökar de vetenskapliga kraven på lärare och rektorer då de ska omsätta lagen i undervisnings- och ledarskapspraktiken. Det innebär också höga förväntningar på att de professionella har kompetens att bidra till utveckling av verksamheten. Det finns forskning som pekar på behov av kompetensutveckling både vad gäller vetenskaplighet och utvecklingskompetens hos lärare och rektorer (Bergmark & Hansson, 2021; Rapp m.fl., 2017).

Syfte, målsättningar och handlingsplan för FoU-riktlinje vid Utbildningsförvaltningen

Det övergripande syftet med FoU-riktlinjen är att öka lärares och rektorers vetenskapliga kompetens och utvecklingskompetens. Att lärare och rektorer utvecklar sina kompetenser förväntas i förlängningen bidra till att utbildningen i förskolan och skolan i Piteå får en ännu högre måluppfyllelse. FoU-arbetet förväntas även bidra till att fler personer vill arbeta som lärare och rektorer i Piteå kommun och att de verksamma väljer att stanna kvar, vilket är av stor betydelse för den framtida kompetensförsörjningen.

Denna riktlinje ska förstås i relation till de omvärldsutmaningar som Piteå kommun och många andra kommuner står inför, exempelvis lågkonjunktur, klimatförändringar, krig och oroligheter. I norra Sverige pågår också den gröna omställningen och stora industrisatsningar, vilket antas innebära inflyttning till länet och ökat behov av lärare och rektorer. För att kommunen ska vara

en attraktiv arbetsgivare och en plats där personer väljer att bo, behöver utbildningen i förskola och skola hålla hög kvalitet. Trots olika utmaningar har Utbildningsförvaltningen höga ambitioner med det strategiska och konkreta FoU-arbetet, eftersom det är ett lagstadgat krav att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det är också angeläget att arbeta med FoU i förskola och skola genom olika kompetensutvecklingsinsatser som avser att bidra till ökad professionalitet och högre kvalitet i utbildningen samt kompetensförsörjning.

FoU-riktlinjen visar på Utbildningsförvaltningens långsiktiga plan för FoU i förskola och skola. För att konkretisera riktlinjen har målsättningar i fyra målområden tagits fram, vilka presenteras nedan.

Målområde 1: Kompetens i forsknings- och utvecklingsarbete

Området omfattar utveckling av kunskaper om forsknings- och utvecklingsarbete: exempelvis ökad vetenskaplig kompetens och kompetens att driva utvecklingsarbete i praktiken. Ökad kompetens inom detta område avser att bidra till att utveckla utbildningen i förskola och skola, vilket i förlängningen förväntas leda till ökad måluppfyllelse.

Mål för området

- Ökad vetenskaplig kompetens hos lärare och rektorer samt kompetens att driva utvecklingsarbete.
- Ökat antal lärare och rektorer som deltar i kompetensutveckling som anordnas i Utbildningsförvaltningens regi eller genom universitetsutbildningar.

Handlingsplan för att nå målen under perioden

- Att anordna kompetensutveckling utifrån identifierade behov, exempelvis nätverksträffar, forskningscirkel, aktionsforskningsprojekt samt att skapa möjligheter för deltagande i de aktiviteter som ordnas.
- Att utifrån identifierade behov skapa förutsättningar för deltagande i kompetensutveckling i samverkan med universitet, exempelvis poängkurser, magisterutbildning och forskarutbildning.
- Att anordna introduktionsträffar om FoU för nya lärare och rektorer.

Ansvar

Vetenskaplig ledare och biträdande vetenskaplig ledare ansvarar för att i samverkan med avdelningschefer, rektorer och lärare identifiera behov av olika former av kompetensutveckling samt att anordna aktiviteter som möter dessa behov. De ansvarar också för att vägleda lärare och rektorer i arbetet med att finna lämpliga befintliga utbildningar. Om lämpliga utbildningar saknas kan samverkan med universitet initieras för att skapa nya utbildningar som efterfrågas av lärare och rektorer.

För att öka antalet deltagare i olika former av kompetensutveckling är det viktigt att innehållet upplevs som relevant för lärare och rektorer samt att det finns praktiska förutsättningar. Vetenskaplig ledare och biträdande vetenskaplig ledare ansvarar för att i dialog med lärare och rektorer ta fram relevant innehåll i de kompetensutvecklingsinsatser som anordnas. Rektorerna har ansvar för att skapa förutsättningar för deltagande i aktiviteterna.

Målområde 2: Formaliserade tjänster och uppdrag som tillvaratar FoU- kompetens

Området handlar om att lärare eller rektorer som har tillgodogjort sig kunskaper och erfarenheter om FoU ska ges möjlighet att gå in i nya professionella uppdrag, exempelvis genom att anta olika roller och få förändrade ansvarsområden under sitt yrkesliv. Formaliserade tjänster eller uppdrag, kan bidra till att kommunen blir en attraktiv arbetsgivare för lärare och rektorer.

Mål för området

- Bibehållande av befintliga eller inrättande av nya formaliserade tjänster.
- Bibehållande av befintliga eller inrättande av nya formaliserade tidsbegränsade uppdrag.

Handlingsplan för att nå målen under perioden

- Att utvärdera betydelsen av befintliga tjänster och uppdrag.
- Att identifiera behovet av andra tjänster och uppdrag.
- Att genomföra strategiska satsningar internt eller söka externa medel för att finansiera tjänsterna och uppdragen.

Ansvar

Utvärdering av tjänster och uppdrag sker i olika former, exempelvis via verksamhetsberättelser, kvalitetsrapporter och specifika utvärderingar. Ansvaret för att utvärderingar genomförs ligger hos verksamhetschef utveckling och vetenskaplig ledare.

Målområde 3: Intern och extern samverkan inom FoU

Området berör olika former av samverkan inom FoU: internt inom Utbildningsförvaltningen samt mellan Utbildningsförvaltningen och andra förvaltningar. Även extern samverkan inryms i detta område, till exempel med lärosäten, regionala aktörer och skolmyndigheter. Samverkans innehåll berör forskning och utveckling inom utbildning och undervisning, och bestäms av medverkande parter och kännetecknas av att den är symmetrisk och komplementär.

Mål för området

- Bibehållande och fördjupning av befintlig samverkan om FoU.
- Utvecklande av nya former för samverkan och identifiering av nya samverkanspartners.

Handlingsplan för att nå målen under perioden

- Att erbjuda forum för dialog och därigenom identifiera gemensamma intresseområden inom FoU i förskola och skola.
- Att upprätta formella samverkansavtal.
- Att utarbeta gemensamma ansökningar om medel.
- Att utse representanter i olika grupper som bygger på samverkan.

Ansvar

Verksamhetschef utveckling, vetenskaplig ledare och biträdande vetenskaplig ledare ansvarar för att skapa forum för dialog med interna och externa parter. Förvaltningschef och verksamhetschef utveckling ansvarar för att formella samverkansavtal ingås om så är aktuellt. För gemensamma ansökningar ansvarar verksamhetschef utveckling, vetenskaplig ledare och biträdande vetenskaplig ledare i samråd med representanter från verksamheten. Förvaltningschef eller veten-

skaplig ledare ansvarar för att Utbildningsförvaltningen är representerad i olika grupper där samverkan sker.

Målområde 4: Kommunikation och spridning av FoU

Området innebär att sprida kunskaper om och erfarenheter av arbetet med FoU vid Utbildningsförvaltningen till interna och externa aktörer lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Kommunikation och spridning kan ske i varierande former och i olika forum med specifika målgrupper.

Mål för området

- Utbildningsförvaltningens arbete med FoU når ut till fler personer som berörs av eller specifikt arbetar med dessa frågor inom förskola, skola och universitet.
- Fler lärare och rektorer presenterar resultat av FoU-arbete i kollegiet eller utanför den egna verksamheten.

Handlingsplan för att nå målen under perioden

- Att kommunicera och sprida resultat av FoU-arbete muntligt och skriftligt genom exempelvis Utbildningsförvaltningens seminarier serie MULF-talk och Utbildningsförvaltningens populärvetenskapliga tidskrift, *Fufos*, eller via externa sammanhang som konferenser (nationella och internationella) samt publikationer.
- Att frågor som rör FoU återkommande finns på agendan vid interna möten och samtal.
- Att arbeta för att FoU är en naturligt integrerad del av det systematiska kvalitetsarbetet (SKA).
- Att inventera vilka FoU-processer som pågår inom Utbildningsförvaltningen och att sedan uppmuntra representanter från olika förskolor och skolor att presentera sitt arbete muntligt eller skriftligt.

Ansvar

Ansvariga för detta målområde är personer på alla nivåer i förvaltningen som arbetar med FoU-frågor samt externa aktörer som samverkar med Utbildningsförvaltningen. Ledamöter i PUR har ett särskilt ansvar för att sprida kunskaper om det FoU-arbete som pågår, särskilt om det strategiska arbete som PUR bedriver och som bygger på verksamhetens behov. Rektorerna har en betydande roll för kommunikation och spridning i och med att de leder och styr verksamheten i förskola och skola och har ansvar för det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamhetschef utveckling, vetenskaplig ledare och biträdande vetenskaplig ledare ansvarar för att koordinera, ta initiativ till och genomföra olika kommunikations- och spridningsinsatser internt och externt.

Förutsättningar för genomförande av riktlinjen

För att kunna genomföra ovanstående handlingsplaner krävs praktiska förutsättningar och olika former av stödstrukturer, till exempel handledning, mötesplatser och kanaler för spridning och erfarenhetsutbyte. Gynnsamt för FoU-arbetet är höga förväntningar på de möjligheter som FoU kan bidra med för utbildning och undervisning i förskola och skola. Det är också av stor betydelse att sådant arbete prioriteras av aktörer på alla nivåer i styrkedjan (av politiker, förvaltningsledning, rektorer och lärare). Förhoppningen är att alla lärare och rektorer som så önskar ska ges möjlighet att efter ambition och kunskapsnivå delta i olika FoU-aktiviteter.

Ekonomiska förutsättningar för FoU-arbetet kan skapas genom både strategiska satsningar internt i kommunen och via externa medel.

Utvärdering av riktlinjen

Utvärderingen av FoU-riktlinjen sker de närmaste åren på följande vis. En sammanställning av resultaten genomförs i första hand VT 2025 och sedan under HT 2027. Både kvantitativa och kvalitativa mått kommer att användas för att bedöma resultatet av de olika målen i riktlinjen (se tabell 1 och 2). Resultatet av de båda sammanställningarna presenteras skriftligt och muntligt för Utbildningsförvaltningens ledningsgrupp, rektorerna och för PUR. Utifrån dessa sammanställningar och analyser av riktlinjens måluppfyllelse avgörs sedan om den behöver revideras och när det i så fall ska göras.

Tabell 1. Kvantitativa utvärderingsmått

Kvantitativa utvärderingsmått	Målområde 1–4	Ansvarig för utvärdering	När?
Deltagarlistor från informell och formell kompetensutveckling	1	Verksamhetschef utveckling och vetenskaplig ledare	Fortlöpande under perioden
Trafik på hemsidan	4	Verksamhetschef utveckling och vetenskaplig ledare	En gång per år
Presentationer och publikationer som baseras på FoU-arbetet inom Utbildningsförvaltningen	4	Verksamhetschef utveckling och vetenskaplig ledare	Fortlöpande under perioden
Enkät med fasta svarsalternativ med rektorer	1–4	Verksamhetschef utveckling och vetenskaplig ledare	VT 2025 och HT 2027

Tabell 2. Kvalitativa utvärderingsmått

Kvalitativa utvärderingsmått	Målområde 1–4	Ansvarig för utvärdering	När?
Utvärdering med öppna frågor i samband med specifika kompetensutvecklingsinsatser med lärare och rektorer	1, 2	Verksamhetschef utveckling och vetenskaplig ledare	Fortlöpande i samband med avslutade kompetensutvecklingsinsatser
Gruppintervju med avdelningschefer och ledamöter i PUR	1–4	Verksamhetschef utveckling och vetenskaplig ledare	VT 2025 och HT 2027
Utvärdering med öppna svarsalternativ med rektorer	1–4	Verksamhetschef utveckling och vetenskaplig ledare	VT 2025 och HT 2027

Referenser

- Barn- och utbildningsnämnden (2014). *Skolans utveckling, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Strategi för forskning och utveckling i Piteå Kommuns skolor*. Fastställd av barn- och utbildningsnämnden 2014-06-25. Piteå kommuns arkiv.
- Bergmark, U., & Hansson, K. (2021). Skola på vetenskaplig grund – att tolka och översätta uppdraget. I U. Bergmark & K. Hansson (Red.) *Skola på vetenskaplig grund i praktiken – akademisering av lärares arbete* (s. 17–40). Studentlitteratur.
- Bergmark, U., & Graeske, C. (2022) *Praktiknära forskning i förskola och skola: undervisning, forskning och utveckling i samverkan*. Studentlitteratur.
- Carlgren, I. (2019). Forskning i samverkan – om den undervisningsutvecklande forskningens bidrag. I Y. Ståhle, M. Waermö & V. Lindberg (Red.), *Att utveckla forskningsbaserad undervisning: analyser, utmaningar och exempel* (s. 51–72). Natur & Kultur.
- Dir. (2017:U2015/03573/UH; U2017/01129/UH) *Regeringsbeslut 2017-03-09. Uppdrag om försöksverksamhet med praktiknära forskning*. Utbildningsdepartementet.
- Rapp, S., Segolsson, M., & Kroksmark, T. (2017). The Education act: Conditions for a research-based school a frame-factor theoretical thinking. *International Journal of Research and Education*, 2(2), 1–13.
- SFS 2010:800. *Skollag*. Skolverket.

Bilaga I

Initiativ som genomförts vid Utbildningsförvaltningen

Piteå kommun har under lång tid arbetat strategiskt och konkret med forskning och utveckling i förskola och skola, men arbetet intensifierades i samband med skollagens skrivningar om vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Barn- och utbildningsnämnden antog 2014 en strategi för forskning och utveckling: *Skolans utveckling, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet – Strategi för forskning och utveckling i Piteå kommuns skolor*. På förvaltningsnivå har det utifrån strategin utformats strukturer och inrättats olika funktioner samt genomförts aktiviteter för att främja forskning och utveckling. Nedan ges exempel på detta.

- **Vetenskaplig ledare**

Förvaltningen inrättade en tjänst som vetenskaplig ledare 2015 (disputerad person inom det utbildningsvetenskapliga området).

- **Magisterutbildning för lärare**

I samverkan med Umeå universitet bedrevs under åren 2016–2021 en magisterutbildning för lärare, *Forskning och utveckling i skolan* där 16 lärare från Piteå kommun genomfört utbildningen.

- **Utbildningsvetenskapligt råd**

Barn- och utbildningsnämnden inrättade Piteå utbildningsvetenskapliga råd (PUR) 2017. Rådet består av lärare, rektorer, förvaltningschef, forskare och kommundoktorander. PUR ska främja vetenskaplig verksamhet och föreslå strukturer för utveckling av skola och utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

- **Flexitforskare**

Förvaltningen anställde under åren 2017–2021 en så kallad Flexitforskare med finansiering från Riksbankens jubileumsfond och Sparbanken Nord. Forskaren arbetade med forskning och utveckling i Utbildningsförvaltningens verksamhet.

- **Utbildning för rektorer**

Under åren 2018–2020 bedrev Utbildningsförvaltningen en utbildning för rektorer, *Att leda en skola på vetenskaplig grund*, där alla rektorer i förskola, grundskola och gymnasium deltog. Syftet var att stärka rektorerna i rollen att leda en skola som vilar på vetenskaplig grund.

- **Forsknings- och utvecklingsprojekt**

Under åren 2017–2022 har ett flertal forsknings- och utvecklingsprojekt bedrivits i samverkan med Umeå universitet och Luleå tekniska universitet.

- **Examensarbete i samverkan**

Under läsåret 2020–2021 genomfördes tillsammans med Luleå tekniska universitet och Umeå universitet ett pilotprojekt, *Examensarbete i samverkan*, som gick ut på att lärarstudenter skrev sina examensarbeten med en praktikinära ansats med en universitetshandledare och en lärare/förskollärare som biträdande handledare. Efter avslutat pilotprojekt fortsätter nu samverkan mellan Piteå kommun och Luleå tekniska universitet gällande lärarstudenters examensarbeten.

- **ULF-avtal (Utbildning Lärande Forskning)**

Utbildningsförvaltningen har tecknat ULF-avtal med Umeå universitet och Luleå tekniska universitet som omfattar såväl strategiarbete som forsknings- och utvecklingsprojekt.

- **Seminarieserie MULF-talk**

PUR inrättade 2019 en seminarieserie för forskning och utveckling i förskola och skola: Mötesplats Utveckling Lärande och Forskning – MULF-talk.

- **Populärvetenskaplig tidskrift**

En populärvetenskaplig tidskrift *Forskning och utveckling i förskola och skola (Fufos)* har inrättats av PUR 2020. Tidskriften vänder sig till författare inom såväl förskola och skola som universitet och utgör ett viktigt komplement till vetenskapliga tidskrifter – en unik publiceringsmöjlighet och ett forum för yrkesverksamma inom förskola och skola samt forskare för att generera och sprida beprövad erfarenhet och forskning.

- **Forsknings- och utvecklingsteam**

År 2022 inrättades ett forsknings- och utvecklingsteam på förvaltningsnivå (FoU-teamet). Teamet fungerar som en länk mellan utbildningsförvaltningens ledning, rektorer, lärare, forskare och politiker. FoU-teamet leds av Utbildningsförvaltningens vetenskapliga ledare. I teamet ingår tre förstelärare samt en kommundoktorand och tillika biträdande vetenskaplig ledare. FoU-teamet arbetar för att skapa strukturer och aktiviteter som utvecklar utbildningen i Piteå kommuns skolor på såväl vetenskaplig grund som beprövad erfarenhet. Teamet verkar för att öka lärares vetenskapliga kompetens och förmåga att leda utvecklingsarbete, vilket i förlängningen bidrar till lärares professionella utveckling och elevers lärande. Aktiviteter som teamet arbetar med är bland annat nätverksträffar, forskningscirkel, seminarier, handledning och forskningsbevakning.

- **Kommundoktorandtjänster**

Under hösten 2022 anställdes två kommundoktorander vid Utbildningsförvaltningen i samverkan med Umeå universitet. De arbetar 80% med forskning och 20% med utvecklingsarbete inom förvaltningen.

§65

Varje barn har en berättelse

23BUN139

Varje barn har en berättelse

PROJEKT OM HUR VI ARBETAR MED ETT NARRATIVT
FÖRHÅLLNINGSSÄTT I FÖRSKOLAN

Lena Bäckström, Susanne Rensfeldt
Bergsvikens förskoleområde

Vad innebär ett narrativt förhållningssätt?

Det narrativa förhållningssättet omfattar förskolornas miljö, pedagogernas förhållningssätt, didaktiska verktyg, estetik, organisation av tid och rum, samarbete med vårdnadshavare, med framför allt handlar det om en nyfiken och respektfull inställning inför barnens idéer och erfarenheter.

Projektet är ett internationellt samarbete mellan Piteå, förskolor i Bryssel, Tallinn och staden Imola i Italien. Idén om hur vi kan arbeta med ett narrativt förhållningssätt och vad det innebär rent metodiskt är att vi tänker på våra läroprocesser som berättelser med många delar eller "kapitel".

Genom att tänka narrativt så kan vi se att barnen går på olika vägar för att utforska nya territorium, göra nya upptäckter och lära sig. Vi som pedagoger ska följa barnens utveckling av nya erfarenheter och deras expanderande lärande. Detta gör vi genom att dokumentera vad som intresserar barnen och där s möter vi dem och utmanar dem genom att berika undervisningsmiljön, ställa frågor och lyssna. Exempelvis: vi erbjuder en mångfald av material, uttrycksformer, formulerar frågor inför ett fortsatt utforskande.

Innehållet i vår föreläsning handlar om tio viktiga principer för att en process/undervisningsområde kan kallas en narrativ berättelse. Vi kommer att visa ett processberättelse som handlar om hur vi utgick från en restauranglek som barnen ofta lekte och hur detta blev en lång berättelse som fortsatte hela läsåret.

